

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination February – 2026

Course	: DHSI	Date	: 12-Feb-26
Subject Code	: DHSI-201	Time	: 03:00pm to 05:15pm
Subject Name	: આરોગ્ય નો ખ્યાલ અને સ્વાસ્થ્ય સંભાળ	Duration	: 02.15 Hours
		Max. Marks	: 70 Marks

Section A

Answer the following questions. (Attempt any three) (30)

1. પ્રાથમિક આરોગ્ય સંભાળના સિદ્ધાંતોનું વિસ્તૃત વર્ણન કરો.?
2. સ્વચ્છતાનો ખ્યાલ સમજાવો અને વ્યક્તિગત સ્વચ્છતા શા માટે મહત્વપૂર્ણ છે તે વિગતવાર વર્ણવો.
3. આરોગ્ય શિક્ષણના આયોજન માટેના અભિગમો અને સામગ્રી કેન્દ્રોના યોગદાન વિશે વિગતવાર લખો.
4. સંવાદની સામાજિક પ્રણાલી પદ્ધતિ શું છે? તેના વિવિધ પ્રકારો અને મહત્વ સમજાવો.
5. માનવીય વર્તણૂકને પ્રભાવિત કરનારા પરિબળો કયા કયા છે? વિગતવાર ચર્ચા કરો.

Section B

Answer the following questions. (Attempt any four) (20)

1. આરોગ્યનો ખ્યાલ સમજાવો.
2. આરોગ્ય શિક્ષણના સિદ્ધાંતોનું મહત્વ સમજાવો.
3. માતા અને બાળકના આરોગ્ય સંભાળના પાસાંઓ વિશે ટૂંકી નોંધ લખો.
4. વર્તન વિજ્ઞાનનું મહત્વ શું છે?
5. દૂરવર્તી અધ્યયનમાં સ્વ-અધ્યયન અભ્યાસ સામગ્રીની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
6. ઘરમાં જીવજંતુઓના પ્રસાર માટેના મુખ્ય "ધોરી માર્ગો" કયા છે?

Section C

Part – A (Multiple Choice Questions) (10)

1. "આરોગ્ય એટલે સંપૂર્ણ શારીરિક, માનસિક અને સામાજિક સુખાકારીની સ્થિતિ, ફક્ત રોગ અથવા અશક્તિની ગેરહાજરી નહીં" - આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે?
A ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી B વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા (WHO)
C યુનિસેફ (UNICEF) D ડૉ. હિરલકુમાર દાણી

- 2 કયા દિવસે વિશ્વ આરોગ્ય દિવસ ઉજવવામાં આવે છે?
- A 11 એપ્રિલ B 7 એપ્રિલ
C 29 ઓક્ટોબર D 11 જુલાઈ
- 3 સંવાદની કઈ પ્રણાલીમાં અધિકૃત વ્યક્તિઓ દ્વારા માહિતી એકતરફી રીતે પૂરી પાડવામાં આવે છે?
- A લોકશાહી પ્રણાલી B અધિકારીવાદી પ્રણાલી
C પારસ્પરિક સંવાદ પ્રણાલી D પરિચંવાદ
- 4 વ્યક્તિગત સ્વચ્છતામાં નીચેનામાંથી કઈ બાબતનો સમાવેશ થાય છે?
- A દરરોજ દાંત સાફ કરવા B અઠવાડિયામાં એકવાર વાળ ધોવા
C શૌચાલય ગયા પછી સાબુથી હાથ ધોવા D ઉપરોક્ત તમામ
- 5 માતા અને બાળકના આરોગ્યમાં "માતૃત્વ દરમિયાન થનાર મૃત્યુદર" એટલે શું?
- A ગર્ભાવસ્થાને કારણે મહિલાના મૃત્યુની સંખ્યા B બાળક જન્મ્યા પછી ૪૨ દિવસ સુધીમાં મહિલાનું મૃત્યુ
C A અને B બંને D ગર્ભપાત દરમિયાન થતું મૃત્યુ
- 6 સમુદાયિક આરોગ્ય મુખ્યત્વે શાના પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે?
- A વ્યક્તિગત સ્વાસ્થ્યની વ્યૂહરચના B ચોક્કસ વસ્તીની અંદર રોગોની ઓળખાણ અને તેના ફેલાવાને અટકાવવા
C ઔદ્યોગિક આરોગ્ય અને સુરક્ષા D માનસિક સ્વાસ્થ્ય સેવાઓ
- 7 માનવીય વર્તણૂકને પ્રભાવિત કરનારા પરિબળોમાં નીચેનામાંથી કયો સમાવેશ થતો નથી?
- A સામાજિક પરિબળો B આર્થિક પરિબળો
C ધાર્મિક પરિબળો D ભૂગોળ અને આબોહવા
- 8 આરોગ્ય શિક્ષણમાં "કાર્યશાળા" નો હેતુ શું છે?
- A લાંબા ભાષણો આપવા B શ્રોતાઓને પ્રશ્નો પૂછવાની તક આપવી
C વિષયને ઊંડાણપૂર્વક શીખવા અને પ્રાયોગિક જ્ઞાન મેળવવા D ફક્ત માહિતી પૂરી પાડવી

- 9 કયા પ્રકારના સંવાદમાં શારીરિક ભાષાનું મહત્વ હોય છે?
- A લેખિત સંવાદ B મૌખિક સંવાદ
C બિન-શાબ્દિક સંવાદ D આંતર-વ્યક્તિગત સંવાદ
- 10 દૂરવર્તી શિક્ષણ પ્રણાલીમાં અસરકારક સ્વ-અધ્યયન અભ્યાસ સામગ્રી શા માટે અનિવાર્ય છે?
- A વિદ્યાર્થી અને શિક્ષક વચ્ચે નિયમિત સંપર્ક જાળવવા
B અધ્યાપકોની જરૂરિયાત ઘટાડવા
C વિદ્યાર્થી અને શિક્ષક એકબીજાથી દૂર હોવાથી સુગમ અને અસરકારક અધ્યયન માટે
D પરીક્ષામાં ઉચ્ચ ગુણ મેળવવા

Part – B (Do as Directed)

(10)

- 1 આરોગ્યના મુખ્ય પાસાંઓ કયા કયા છે?
- 2 સમુદાય આરોગ્ય કેન્દ્રો દેશ માટે શા માટે મહત્વના છે?
- 3 સ્વચ્છ કપડાં પહેરવા શા માટે જરૂરી છે?
- 4 સ્વાસ્થ્ય એટલે શું?
- 5 સારા સંદેશા વ્યવહાર માટે કઈ પૂર્વશરતો જરૂરી છે?
- 6 માનવીય વર્તણૂકને પ્રભાવિત કરનારા જૈવિક પરિબલો કયા છે?
- 7 આરોગ્ય શિક્ષણના મુખ્ય લેખકો કોણ છે?
- 8 પ્રસૂતિ પહેલાં અને પછી માતાના આરોગ્ય સંભાળ માટે કઈ કઈ કાળજી લેવી જોઈએ?
- 9 સામુદાયિક આરોગ્ય શેના પર મુખ્ય ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે?
- 10 આરોગ્ય શિક્ષણનો મુખ્ય અભિગમ શું છે?
